

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาระงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. การกำหนดอัตรากำลังครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
 - 2.1 เกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูกรมสามัญศึกษา ของสำนักงาน กค.
 - 2.2 แนวปฏิบัติและวิธีการกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535
3. ความต้องการครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 3.1 ความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านปริมาณ
 - 3.2 ความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านคุณภาพ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับภาระงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การทำงานในทุกอาชีพ ชั่วโมงทำงานนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง สำหรับภาระงานของครูนั้น จอห์น เอ กรีน (John A. Green 1966 : 5-8) ได้กล่าวไว้ว่าภาระงานของครูมีมากกว่าบุคลากรในอาชีพอื่น ๆ เกือบทั้งหมด เนื่องจากครูต้องปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนด้วย ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลามากขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันในคุณภาพ

การเรียนการสอน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาชั้นครูไม่เพียง
แต่ทำการสอนนักเรียนเท่านั้น แต่ยังต้องมีภาระรับผิดชอบงานนอกชั้นเรียนและ
ในชุมชนอีกด้วย

ซึ่งสอดคล้องกับการบรรยายงานในหน้าที่ของครูของสหภาพแรงงานนานาชาติ
กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ (International Labour office, Geneva Switzerland
1981: 55) ที่กล่าวไว้ว่า "ชั่วโมงการทำงานของครูนอกเหนือจากชั่วโมงสอนแล้ว การ
ปฏิบัติงานอื่น ๆ ในโรงเรียนเป็นเรื่องที่ประเมินได้ยากยิ่ง แต่การที่จะได้มาซึ่งภาพอันแท้จริง
ของภาระงานของครูจำเป็นต้องนับรวมทั้งภาระงานที่ปฏิบัติในโรงเรียน ที่บ้าน และใน
ท้องถิ่นด้วย"

ยนต์ ชุ่มจิต (2535 : 22) ได้ให้ความหมายของภาระงาน หรือภาระกิจของครู
ไว้ว่า "ภาระงานของครู" หมายถึง "กิจกรรมที่ครูต้องกระทำให้สำเร็จเพื่อให้บรรลุจุด
ประสงค์ตามบทบาทของตน ภาระกิจของครูอาจมีลักษณะทั่วไปตามสิ่งที่ต้องการเน้น (ทางด้าน
ส่วนตัว และทางด้านการสอน) และตามความต้องการที่กำหนดให้ครูกระทำ"

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V Good 1959 : 234) ได้ให้ความหมายของ
ภาระงานสอน และเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวมของครูไว้ว่า "ภาระงานสอน" (Load
Teaching) หมายถึง "การปฏิบัติการสอนของครูต่อนักเรียน 25 คนต่อ 1 ห้องเรียนในการ
สอนคาบละ 50 นาที ซึ่งใช้เป็นเวลาสำหรับเตรียมการสอน ตรวจงาน และหน้าที่อื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน" ส่วน "เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานโดยรวม"
(Load Total Time) หมายถึง "จำนวนเวลาทั้งหมดที่ครูใช้ในการทำงานทุกอย่างที่
เกี่ยวข้องกับหลักสูตรรวมทั้งกิจกรรมนอกหลักสูตร"

สหภาพแรงงานนานาชาติที่กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ (1981 : 55-92) ได้กล่าวถึงภาระงานของครูโดยสรุปได้ว่า ภาระงานของครูนั้นประกอบไปด้วยงาน 2 ส่วน คือ งานสอน และงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอน

สำหรับภาระงานของครูในระดับมัธยมศึกษา^{นี้} ผลการวิจัยของกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (2530 : 32) และประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2535 : บทคัดย่อ) พบว่าภาระงานของครูในระดับมัธยมศึกษา มี 5 งาน คือ งานสอน งานกิจกรรมนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ และงานพัฒนา

ส่วนภาระงานสอนของครูภาษา^{นี้} จอห์น เอ กรีน (John A. Green 1986 : 68-96) ได้กล่าวถึงหน้าที่รับผิดชอบของครูภาษาไว้ว่า มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน และต้องสามารถอ่าน เขียนภาษาอย่างคล่องแคล่ว และสามารถเป็นแบบอย่างในการพูดได้เป็นอย่างดีด้วยสำเนียงของเจ้าของภาษา^{นี้} ผู้มีการศึกษา

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า ภาระงานของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา^{นี้} หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ โดยที่ครูภาษาอังกฤษต้องมีความสามารถเฉพาะตัวในการถ่ายทอด และเป็นแม่แบบที่ดีของนักเรียนได้ รวมถึงการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เช่นเดียวกับครูในสาขาวิชาอื่นในโรงเรียนด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาระงานสอน

สหภาพแรงงานนานาชาติที่กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ (1981 : 55) ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับภาระงานสอนของครูประเทศต่าง ๆ ได้ผลสรุปว่า การพิจารณาภาระงานสอนของครูควรคำนึงถึงคาบการเรียนการสอนต่อสัปดาห์ (Lesson-teaching periods per week) และชั่วโมงสอน (Teaching hours)

1. คาบการเรียนการสอนต่อสัปดาห์

โดยปกติเกือบทุกประเทศได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาไว้ประมาณ 45-50 นาที จำนวนคาบการเรียนการสอนต่อสัปดาห์จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระยะเวลาของคาบการเรียนการสอนซึ่งมีความสำคัญเป็นอันมากต่อการตัดสินใจทำงานทั้งหมด

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นจะต้องพิจารณาร่วมด้วย นั่นคือจำนวนคาบเรียนหรือคาบสอนของครูรวมทั้งรายวิชาต่าง ๆ ที่ครูต้องสอนต่อสัปดาห์ซึ่งมักจะถูกมองข้ามในการประเมินภาระงานของครู ทั้งที่แต่ละครั้งที่ครูทำการสอนจะต้องมีเวลาในการเตรียมการสอนและประเมินผล แม้ว่าคาบการสอนนั้นจะใช้เวลาเพียงสั้น ๆ แต่ถ้าครูต้องทำการสอนหลายคาบหรือหลายรายวิชา ก็ถือว่าครูต้องรับภาระงานที่หนัก

สำหรับการรับภาระงานสอนของครูในระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้น สหภาพแรงงานนานาชาติกรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ (1981 : 56-57) ได้ทำการสำรวจพบว่า มีความแตกต่างกันในหลายประเทศ บางประเทศคาบการสอนของครูขึ้นอยู่กับข้อบังคับหรือข้อตกลง เช่น ออสเตรเลียและมอลตา ครูรับภาระงานสอนประมาณ 26-28 คาบ/สัปดาห์ แคนาดา 30 คาบ/สัปดาห์ และสหรัฐอเมริกา 25 คาบ/สัปดาห์ ส่วนประเทศแถบเอเชีย เช่น พม่า ครูรับภาระงานสอน 30 คาบ/สัปดาห์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ 28 คาบ/สัปดาห์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อินโดนีเซีย 18 คาบ/สัปดาห์ และฟิลิปปินส์ 30 คาบ/สัปดาห์ บางประเทศคาบสอนของครูขึ้นอยู่กับวิชาที่สอนโดยถือเกณฑ์ว่า วิชาที่จำเป็นต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนและการประเมินผลมาก ครูผู้สอนจะได้รับภาระงานสอนน้อย ได้แก่ภาษาประจำชาติ และภาษาต่างประเทศ เช่น ประเทศบาร์เรน ครูทำการสอน 16-17 คาบ/สัปดาห์ บุลแกเรีย 18-24 คาบ/สัปดาห์ นอร์เวย์ 22-26 คาบ/สัปดาห์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ 17-26 คาบ/สัปดาห์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศที่กำหนดระยะเวลาคาบการเรียนการสอนไม่เกิน 40 นาที จำนวนคาบสอนของครูจะมากขึ้น เช่นประเทศไนจีเรีย ครูต้องรับภาระงานสอนถึง 40 คาบ/สัปดาห์ สหราชอาณาจักร (อังกฤษ, เวลส์) 35-40 คาบ/สัปดาห์ ส่วนคาบสอนของครูภาษาต่างประเทศซึ่งรวมถึงภาษาอังกฤษด้วยในระดับมัธยมศึกษา

ในประเทศไทยอันเป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยของกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2531 : 44) พบว่าครูในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศมีคาบสอนเฉลี่ยสูงกว่าครูในกลุ่มวิชาอื่น ๆ คือเท่ากับ 17.4 คาบ/สัปดาห์

2. ชั่วโมงสอน

ชั่วโมงสอนในที่นี้หมายถึงเวลาเต็มชั่วโมง (60 นาที) ที่ครูใช้ในการสอนและปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น การดูแลนักเรียนในขณะที่ทำแบบฝึกหัด เป็นต้น ในบางประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศส ชั่วโมงสอนของครูขึ้นอยู่กับคุณวุฒิหรือสาขาวิชาที่สอน และเกือบทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยจะลดหรือยกเว้นชั่วโมงสอนแก่ครูในฝ่ายบริหาร เช่น ผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหาร

จากที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า ภาระงานสอนของครูสามารถพิจารณาได้จากจำนวนคาบการเรียนการสอน หรือชั่วโมงสอนของครู/สัปดาห์ แต่ในที่นี้ภาระงานสอนของครูภาษาอังกฤษจะพิจารณาจากจำนวนคาบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ/สัปดาห์ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 ที่กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงานของครูเป็นคาบ

ภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอน

นอกเหนือจากงานสอนอันเป็นงานหลักของครูแล้ว ครูยังต้องรับภาระงานอื่น ๆ อีกอันได้แก่ เวลาที่ใช้ในการเตรียมการสอนและการประเมินผล (Preparation and Evaluation Time) งานบริหารหรืองานปกครองและงานธุรการ (Administrative and Clerical duties) การปรึกษาหารือและให้คำแนะนำ (Consultation and Counselling) กิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร (Extra-Curricular activities) และงานล่วงเวลา (Overtime)

1. เวลาที่ใช้ในการเตรียมการสอนและการประเมินผล

เวลาที่เหมาะสมในการเตรียมการสอนและการประเมินผลนั้นมีอิทธิพลอย่างยิ่ง

ต่อภาระงานของครู ในการเตรียมการสอนนั้นอาจารย์รวมถึงเวลาที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา ค้นคว้า จัดหา วัสดุอุปกรณ์ เตรียมห้องปฏิบัติการ และการวางแผนทั่ว ๆ ไปในการนำเสนอเนื้อหาในคราวต่อไป แต่ละสัปดาห์ สำหรับการประเมินผลนั้นอาจารย์รวมถึงการวางแผน การสอน หรือการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ การให้เกรดหรือ คะแนนแก่งานที่มอบหมาย และการบันทึกผล ซึ่งการทำงานเหล่านี้มิใช่ข้ออ้างหรือเป็นเหตุ ให้ครูลดเวลาที่ใช้ในการสอนลง ครูต้องใช้เวลาส่วนตัวหลังจากโรงเรียนเลิก หรือที่บ้าน ในการทำงานนี้ ครูจากประเทศที่กำลังพัฒนา (Developing Country) ให้ข้อสังเกตว่า การที่โรงเรียนขาดเครื่องอำนวยความสะดวก และการที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป เป็นเหตุให้ครูต้องทำงานเหล่านี้ที่บ้าน และยังพบว่าครูใหม่ใช้เวลาในการเตรียมการสอน มากกว่าครูที่มีประสบการณ์มาก ๆ แต่ในขณะที่การศึกษามีการพัฒนาไปในแต่ละปี การเตรียม การสอนนั้นยังคงความสำคัญอย่างยิ่งอยู่เสมอสำหรับครูไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการสอนนานเท่าใด

ในปี คศ.1974 องค์การวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติในสหราชอาณาจักร

(The National Foundation For Educational Research in the United Kingdom อ้างถึงใน Employment and conditions of work of Teachers 1981: 64)

มีการสำรวจเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการทำงานของครูในระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าครูใช้เวลาในการเตรียมการสอนและการประเมินผล และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมถึงร้อยละ 17 ของเวลาทำงานทั้งหมด หรือเกือบถึง 1.6 ชั่วโมงต่อวันในโรงเรียนและใช้เวลาในการนั้นนอกโรงเรียนสัปดาห์ละ 2.5 ชั่วโมง นอกจากนั้นยังใช้เวลาถึงเกือบ 3 ชั่วโมงในวันหยุดสุดสัปดาห์และประมาณวันละชั่วโมงในวันหยุดอื่น ๆ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการเตรียมการสอนและการประเมินผลเป็นกิจกรรมทางวิชาชีพที่สำคัญสำหรับครูที่ปฏิบัติแม้แต่วันหยุด สำหรับในประเทศไทยกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (2530 : 62) ได้ศึกษาพบว่าครูในระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาในการเตรียมการสอน 5.14 ชม./สัปดาห์ และใช้เวลาปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลนักเรียน 6.63 ชม./สัปดาห์

2. งานบริหารหรืองานปกครอง และงานธุรการ

งานทางด้านบริหารหรืองานปกครอง และงานธุรการนี้ได้แก่งานบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ทั้งของนักเรียนและโรงเรียน การประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างคณะทำงาน การจัดองค์กรภายใน เช่น การจัดตารางสอน การสั่งและแจกจ่ายหนังสือและอุปกรณ์การเรียน การสอน และการดูแลตรวจตรานักเรียนในเวลาพักกลางวัน เป็นต้น การประชุมและปรึกษาหารือกันระหว่างคณะทำงานในโรงเรียนนับเป็นงานทางด้านบริหาร หรืองานปกครอง ที่เห็นได้เด่นชัดงานหนึ่งของครูนอกเหนือจากงานสอน ซึ่งหลายประเทศมักจะกำหนดไว้ นอกเวลาที่ใช้ทำการสอน

จากการศึกษาขององค์การวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติ ในสหราชอาณาจักร (The National Foundation for Educational Research in the United Kingdom: NFER อ้างถึงใน Employment and conditions of work of Teachers 1981: 66-67) พบว่าครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาประมาณ ร้อยละ 18-20 ของเวลาทำงาน และอาจมากกว่าร้อยละ 30 หากรวมถึงการอบรม ตักเตือนนักเรียนด้วย ในการบริหารหรือปกครองและงานทางด้านธุรการต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 8.3 ชั่วโมง/สัปดาห์ และจากการศึกษาเรื่องภาระงานของครูในประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า ครูใช้เวลาในงานบริหารหรืองานปกครอง 3.5 ชั่วโมง/สัปดาห์ สำหรับในประเทศไทย กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (2530 : 62) ศึกษาพบว่า ครูในระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติงานบริหารหรืองานปกครอง 3.68 ชั่วโมง/สัปดาห์

3. การปรึกษาหารือและให้คำแนะนำ

หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากงานสอนของครู คือ การพบปะปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง และให้คำแนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เนื่องจากแนวคิดทางการศึกษาที่เปลี่ยนไปจากบทบาทของครูในฐานะที่เป็นผู้ให้ความรู้แก่นักเรียนเพียงด้านเดียว มาสู่การลงมือปฏิบัติเองของนักเรียนเพื่อเรียนรู้ (Learning by doing) ทำให้ครูต้อง

มีหน้าที่เป็นผู้คอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนแต่ละคน ซึ่งภาระนี้ครูต้องใช้เวลามากกว่าการสอนตามปกติ สำหรับในประเทศไทยกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (2530 : 63) ได้ศึกษาพบว่า ครูในระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติงานติดต่อสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียน 2.22 ชม./สัปดาห์

4. กิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร

สหภาพแรงงานนานาชาติ กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ (1981 : 69) ได้กล่าวถึงกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรไว้ว่าเป็นภาระงานที่ครูปฏิบัติในเวลาส่วนตัว เช่น การเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมหรือสโมสรต่าง ๆ เข้าร่วมการแข่งขันกีฬา งานรื่นเริงและงานสังคมต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งแม้ว่าจะไม่ใช่ภาระของครูโดยตรง แต่ในทางปฏิบัติแล้วครูเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนจึงถือเป็นธรรมเนียมที่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายถือว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาชาติ เช่น ประเทศในแอฟริกา ครูในหมู่บ้านอาจจะต้องทำหน้าที่เป็นนักเขียน นักอ่านข่าวสาร หรือสุนทรพจน์ประจำหมู่บ้าน ในประเทศอียิปต์ ครูต้องทำหน้าที่บริการสังคมและร่วมในการรณรงค์ในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ในชุมชนของตนด้วย ในประเทศฟิลิปปินส์ ครูต้องรับภาระงานในกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งในเวลาว่างคืน วันหยุดสัปดาห์ และช่วงปิดภาคเรียนด้วยการเข้าร่วมจัดกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดงานประเพณีท้องถิ่น งานบริหารท้องถิ่น อันได้แก่ เช่น การบันทึกข้อมูลภายในหมู่บ้าน การเตรียมโครงการพัฒนาต่าง ๆ การสำรวจสำมะโนประชากร การสอนพิเศษแก่นักเรียนหรือการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งใช้เวลาถึงสัปดาห์ละ 12-15 ชั่วโมงโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งทั้งครูผู้บริหารโรงเรียน และสมาชิกในชุมชนเองต่างก็มีความเห็นว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นภาระงานที่หนักเกินไป และแตกต่างจากงานปกติในโรงเรียนโดยสิ้นเชิง สำหรับในประเทศไทย กองแผนงานกรมการฝึกหัดครู (2530 : 63) ได้ศึกษาพบว่า ครูในระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในชุมชนอันนอกเหนือจากหลักสูตรหรือการเรียนการสอน 5.37 ชม./สัปดาห์

5. งานล่วงเวลา

จากการศึกษาเรื่องค่าแรงของครูโดยสหภาพแรงงานนานาชาติ กรุงเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์ (1981 : 70) พบว่าภาระงานของครูที่ปฏิบัตินอกเวลา เป็นเรื่องที่ยากจะประเมิน อันเป็นผลให้การคำนวณเงินล่วงเวลาแก่ครูเป็นเรื่องลำบากไปด้วย และมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศในการจ่ายเงินชดเชยส่วนนี้ เช่น ในประเทศเบลเยียมครูได้รับเงินล่วงเวลาเท่ากับการทำงาน 6-8 ชั่วโมง ออสเตรเลียครูได้รับร้อยละ 20 ของชั่วโมงสอนปกติสูงสุด เยอรมันเดือนละ 24 ชั่วโมง เชโกสโลวาเกีย สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง กรีซ สัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง บัลแกเรีย แคนาดา ฝรั่งเศส อินโดนีเซีย อิตาลี มองโกเลีย และสหภาพโซเวียต ต่างก็ได้รับเงินล่วงเวลาในการทำงานเพิ่มจากเกณฑ์การสอนสูงสุดทั้งสิ้น สำหรับในประเทศไทยนั้น แม้ว่าครูในระดับมัธยมศึกษาจะปฏิบัติงานมากกว่าเกณฑ์การสอนสูงสุดแต่ก็มีได้รับเงินชดเชยจากการทำงานล่วงเวลาดังกล่าว

แม้ว่าการทำงานล่วงเวลาของครูจะยากต่อการประเมินแต่ก็เป็นสิ่งที่ครูต้องรับภาระในงานอาชีพซึ่งมีผลต่อสภาพการปฏิบัติงานและสุขภาพของครูเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการทำงานล่วงเวลาในปริมาณมาก ๆ ในประเทศที่กำลังพัฒนาน่าจะชี้ให้เห็นถึงความขาดแคลนครูในสภาพรวมด้วย

จากการสำรวจปริมาณงานโดยรวมของครูในสหราชอาณาจักรโดยองค์การวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติ (NFER อ้างถึงใน Employment and Conditions of work of Teachers 1981: 73) พบว่าครูในระดับมัธยมศึกษาทำงานเฉลี่ยวันละ 8.5 ชั่วโมง หรือ 42.5 ชั่วโมง/สัปดาห์ แต่ในบางประเทศกฎหมายแรงงานครอบคลุมชั่วโมงการทำงานของคุณครูทุกอาชีพรวมทั้งครูด้วย เช่น ประเทศบัลแกเรีย และสหภาพโซเวียตรัสเซีย ผู้ใช้แรงงานทุกคนจะทำงานไม่เกิน 40 ชั่วโมง/สัปดาห์ และชั่วโมงสอนของครูจะอยู่ระหว่าง 18-24 ชั่วโมง/สัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือจะใช้ในการเรียนการสอนซ่อมเสริมแบบตัวต่อตัว การนิเทศนักเรียนเป็นกลุ่ม การประชุมหรือปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้ปกครองนักเรียน และการเตรียมการสอน สำหรับปริมาณงานโดยรวมของครูในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยที่กองแผนงานกรมการฝึกหัดครู

(2530: 62-63) ได้ทำการวิจัยพบว่า ปริมาณงานของครูในระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาในการสอนและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน 44.05 ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติงานอื่น ๆ นอกโรงเรียน 9.36 ชั่วโมง/สัปดาห์ รวมเป็นปริมาณงานที่ปฏิบัติทั้งสิ้น 53.41 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งนับเป็นปริมาณงานที่สูงกว่าปริมาณงานโดยรวมของครูในประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศ

นอกเหนือจากภาระงานของครูที่กล่าวมาเบื้องต้นแล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งซึ่งต้องคำนึงเกี่ยวกับการภาระงานของครู นั่นคือขนาดของห้องเรียน หรือจำนวนนักเรียนต่อห้องที่ครูต้องรับผิดชอบในการเรียนการสอน ซึ่งจากการสำรวจขนาดห้องเรียนในระดับมัธยมศึกษาในปี ค.ศ.1978 โดยกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศออสเตรเลีย (Ministry of Education, Australia อ้างถึงใน Employment and Conditions of work of Teachers 1981 : 90-91) พบว่าขนาดของห้องเรียนหรืออัตราส่วนของนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนในประเทศที่พัฒนาแล้วมีขนาดเล็กกว่าหรืออัตราส่วนของนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนต่ำกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา กล่าวคือประเทศที่พัฒนาแล้วเช่น ในประเทศออสเตรเลีย อัตราส่วนของนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนเท่ากับ 26 : 1 ประเทศฝรั่งเศส 23.7-28.5 : 1 สหราชอาณาจักร (อังกฤษ, เวลส์ 1976) 22.3 : 1 ในขณะที่ประเทศที่กำลังพัฒนามีอัตราส่วนของนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนสูงกว่า ได้แก่ประเทศเลโซโทมีอัตราส่วนของนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนเท่ากับ 40.3 : 1 โชมเลีย 43.9 : 1 และในประเทศไทยอัตราส่วน of นักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนเท่ากับ 40 : 1 ซึ่งขนาดของห้องเรียนที่ใหญ่และขาดเทคโนโลยีช่วยสอนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ เนื่องจากครูต้องรับผิดชอบนักเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถดูแลและจัดให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึงโดยเฉพาะในการเรียนการสอนวิชาภาษาต่างประเทศ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำในการเรียนวิชาดังกล่าว

การกำหนดอัตราค่าจ้างครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

เนื่องจากอัตราค่าจ้างครูเป็นอัตราค่าจ้างที่เคลื่อนไหวเนื่องจากความต้องการครูในแต่ละปีมีความแตกต่างกันด้วยสาเหตุหลายประการ อีกทั้งรัฐบาลก็ได้มีนโยบายในการจำกัดจำนวนข้าราชการในขณะที่มีการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นความต้องการครูในปัจจุบันน่าจะมีความขึ้นแต่การจัดสรรอัตราค่าจ้างใหม่กลับน้อยลง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้อัตราค่าจ้างที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ นั่นหมายถึงภาระงานของครูต้องเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ และจำเป็นต้องปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐกำหนดเช่นเดียวกันทั่วประเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงานของข้าราชการครูสอดคล้องกับอัตราค่าจ้างที่มีอยู่ในปัจจุบัน กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานของข้าราชการครูขึ้นใหม่ด้วย

1. เกณฑ์มาตรฐานอัตราค่าจ้างข้าราชการครู กรมสามัญศึกษา ของสำนักงาน ก.ค.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2534 : 1-8) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานอัตราค่าจ้างข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษา มีหลักเกณฑ์โดยสรุปได้ดังนี้

1) สูตรที่ใช้ในการคำนวณอัตราค่าจ้างครูระดับมัธยมศึกษา คือ

$$X = \frac{na}{b} \quad \text{และ} \quad Y = \frac{ma}{c}$$

เมื่อ	X	แทน	จำนวนบุคลากรทั้งหมด
	Y	แทน	จำนวนผู้ปฏิบัติการสอน
	n	แทน	จำนวนนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียน
	a	แทน	จำนวนห้องเรียน

- b แทน จำนวนนักเรียนต่อครู 1 คน
- c แทน จำนวนคาบสูงสุดของครูที่ทำการสอนต่อ 1 สัปดาห์
- m แทน จำนวนคาบต่อ 1 สัปดาห์

2) เกณฑ์ในการคำนวณถือหลักดังนี้

- 2.1 จำนวนนักเรียน 40 คนต่อห้องเรียน
- 2.2 ครูสายปฏิบัติการสอน สอนไม่เกิน 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และไม่เกิน 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 16 คาบ
- 2.3 จำนวนชั่วโมงเรียน 40 คาบต่อสัปดาห์
- 2.4 อัตราส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1:17 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 1 : 15 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2.5 ครูสายบริการ คำนวณโดยนำจำนวนครูสายบริหารและสายปฏิบัติการสอนไปหักออกจากบุคลากรทั้งหมด

3) การแบ่งส่วนข้าราชการครู แบ่งเป็น 3 สาย คือ สายบริหาร สายบริการ และสายปฏิบัติการสอน

4) ชั่วโมงปฏิบัติงานของครูสายปฏิบัติการสอน กำหนดไว้ 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยแบ่งตามระดับ ดังนี้

4.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- 4.1.1 ชั่วโมงสอนไม่เกิน 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- 4.1.2 ชั่วโมงปฏิบัติงานอื่น ๆ 17 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

4.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 4.2.1 ชั่วโมงสอนไม่เกิน 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- 4.2.2 ชั่วโมงปฏิบัติงานอื่น ๆ 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

เมื่อพิจารณาโดยเฉลี่ยจะได้ชั่วโมงสอนของครู 16 คาบต่อสัปดาห์ และชั่วโมงปฏิบัติงานอื่น ๆ 19 คาบต่อสัปดาห์

5) อัตรากำลังผู้ช่วยผู้บริหาร

- 5.1 โรงเรียนขนาด 9-17 ห้องเรียน มีผู้ช่วยผู้บริหารได้ 1 คน
- 5.2 โรงเรียนขนาด 18-26 ห้องเรียน มีผู้ช่วยผู้บริหารได้ 2 คน
- 5.3 โรงเรียนขนาด 27-42 ห้องเรียน มีผู้ช่วยผู้บริหารได้ 3 คน
- 5.4 โรงเรียนขนาด 42 ห้องเรียนขึ้นไป มีผู้ช่วยผู้บริหารได้ 4 คน

2. แนวปฏิบัติและวิธีการกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา พ.ศ.2535

กรมสามัญศึกษา (2535 : 1-8) ได้นำหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการครูที่ตั้งกล่าวมาแล้วเบื้องต้น มากำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษาชั้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับอัตรากำลังครูที่มีอยู่ในปัจจุบันโดยสรุปได้ดังนี้

1) เวลาปฏิบัติงาน กำหนดให้ข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายในสถานศึกษาที่ทำการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมัธยมศึกษาตอนปลาย 38 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2) คาบการสอน กำหนดให้ครูคนหนึ่งสอนได้อย่างน้อย 2 หมวดวิชา และกำหนดจำนวนคาบการสอนโดยรวมกิจกรรมนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วย ดังนี้

- 2.1 ครูผู้สอน ต้องสอนคนละไม่น้อยกว่า 20 คาบต่อสัปดาห์
- 2.2 หัวหน้าหมวดวิชา ต้องสอนไม่น้อยกว่า 12 คาบต่อสัปดาห์
- 2.3 รองหัวหน้าหมวดวิชา ต้องสอนไม่น้อยกว่า 16 คาบต่อสัปดาห์
- 2.4 ครูปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน ต้องสอนคนละไม่น้อยกว่า 5 คาบต่อสัปดาห์
- 2.5 หัวหน้างานต่าง ๆ ต้องสอนไม่น้อยกว่า 16 คาบต่อสัปดาห์

3) หัวหน้าหมวดวิชา และรองหัวหน้าหมวดวิชา กำหนดให้มีได้ ดังนี้

ครูในหมวดวิชา	หัวหน้าหมวด	รองหัวหน้าหมวด
4 คนขึ้นไป	1	-
8 คนขึ้นไป	1	1
16 คนขึ้นไป	1	2

4) ครูฝ่ายปฏิบัติการสอน กำหนดจำนวนข้าราชการครูฝ่ายปฏิบัติการสอนในแต่ละหมวดวิชาโดยนำคาบเรียนของแต่ละหมวดวิชา ครูปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน และหัวหน้างานอื่น ๆ (ถ้ามี)หารด้วยคาบการสอนของครูต่อสัปดาห์ บวกด้วยผลรวมของจำนวนหัวหน้าหมวดวิชา รองหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างานตามสูตร ดังนี้

$$Y = \frac{N - (a+b+c) + E}{x}$$

Y	แทน	ครูปฏิบัติการสอนทั้งหมดในหมวดวิชา
N	แทน	คาบการเรียนในหมวดวิชา/สัปดาห์
a	แทน	คาบการสอนของหัวหน้าหมวด และรองหัวหน้าหมวดวิชา (ถ้ามี)
b	แทน	คาบการสอนของครูปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน (ถ้ามี)
c	แทน	คาบการสอนของหัวหน้างานอื่น ๆ (ถ้ามี)
x	แทน	จำนวนคาบที่สอนใน 1 สัปดาห์ (20 คาบ)
E	แทน	ผลรวมของจำนวนหัวหน้าหมวด รองหัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างาน (ถ้ามี)

5) คุรุปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน กำหนดให้มีคุรุปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน 12 หน้าที่ตามขนาดของแต่ละสถานศึกษา โดยไม่เกินร้อยละ 10 ของอัตรา กำลังข้าราชการครูสายปฏิบัติงานสอน ดังนี้

- 5.1 คุรุการเงินและการบัญชี
- 5.2 คุรุธุรการ
- 5.3 คุรุพัสดุ
- 5.4 คุรุทะเบียนวัดผล
- 5.5 คุรุแนะแนว
- 5.6 คุรุบรรณารักษ์
- 5.7 คุรุกิจกรรมนักเรียน
- 5.8 คุรอนามัยโรงเรียน
- 5.9 คุรุโภชนาการ
- 5.10 คุรุโสตทัศนศึกษา
- 5.11 คุรุแผนงานและประเมินผล
- 5.12 คุรุปกครอง

ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหารสถานศึกษาว่าสมควรจะให้ มีตำแหน่งใดก่อนตามความจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา และหากสถานศึกษาใดยังขาดตำแหน่งคุรุปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน หรือมีเหตุผลความจำเป็น หัวหน้าสถานศึกษาอาจจะแต่งตั้งให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ เป็นการภายในได้ "โดยไม่ลดค่าการสอนตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้"

6) หัวหน้างาน กำหนดให้หัวหน้าสถานศึกษาแต่งตั้งข้าราชการครูให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานต่าง ๆ ดังนี้

- 6.1 หัวหน้างานสำนักงานผู้บริหาร
- 6.2 หัวหน้างานอาคารสถานที่
- 6.3 หัวหน้างานปกครองนักเรียน หรือหัวหน้าตึก หรือหัวหน้าอาคารเรียน หรือหัวหน้าคณะสี หรือหัวหน้าระดับชั้น
- 6.4 หัวหน้างานทะเบียนนักเรียน

- 6.5 หัวหน้างานแผนงาน
- 6.6 หัวหน้างานสารสนเทศ
- 6.7 หัวหน้างานส่งเสริมจริยธรรม
- 6.8 หัวหน้างานชุมชน
- 6.9 หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ รวมถึงงานผู้ปกครองสัมพันธ์ด้วย
- 6.10 หัวหน้างานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

7) ภาระงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา นอกเหนือจากการรับผิดชอบคาบการสอนในวิชาที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแล้ว ยังมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ข้าราชการครูต้องปฏิบัติในเวลาปฏิบัติงาน ได้แก่

- 7.1 งานที่เกี่ยวข้องกับการสอนในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ ได้แก่ การเตรียมการสอนและการศึกษาค้นคว้า การตรวจงาน การวัดและประเมินผล เป็นต้น
- 7.2 งานแนะแนว และอบรมนักเรียน
- 7.3 งานเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนักเรียน และการร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา
- 7.4 งานอื่น ๆ ที่สถานศึกษามอบหมาย เช่น งานอาจารย์ที่ปรึกษา งานทะเบียน งานพัสดุ งานครูเวรประจำวัน งานที่ปรึกษากลุ่มนักเรียนตามโครงการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน เป็นต้น
- 7.5 ข้าราชการครูปฏิบัติงานสนับสนุนการสอนในสถานศึกษาที่มีนักเรียนอยู่ประจำทั้งหมด หรืออยู่ประจำบางส่วน และสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการจัดที่พักในโรงเรียนให้แก่นักเรียนในชนบทห่างไกล นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานที่ ก.ค. กำหนดแล้ว จะต้องปฏิบัติหน้าที่เพิ่มเติม ดังนี้

ครูแนะแนว ต้องปฏิบัติงานแนะแนวในด้านความประพฤติของนักเรียนในภาคกลางคืนด้วย

ครูบรรณาธิกรณ ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการห้องสมุด เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าทั้งเวลากลางวัน และวันหยุดราชการด้วย

ครูอนามัยโรงเรียน ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ทั้งเวลากลางคืน และ วันหยุดด้วย

ครูโภชนาการ ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดอาหารสำหรับนักเรียนในวันหยุดด้วย
ครูปกครอง กำหนดให้มีหน้าที่ ความรับผิดชอบ ดังนี้

7.5.1 วางแผนงานปกครอง และกิจกรรมเสริมการปกครองประจำปี
การศึกษา

7.5.2 ร่วมเป็นคณะกรรมการฝ่ายปกครอง เพื่อกำหนดระเบียบ ข้อ บังคับ กฎเกณฑ์ของสถานศึกษา

7.5.3 จัดดำเนินการ การออกกำลังกาย การกีฬา และกายบริหาร ภาคเช้า เวลา 6.00-7.00 น. ยกเว้นวันเสาร์-อาทิตย์

7.5.4 ควบคุมดูแล แนะนำ การจัดกิจกรรมตามหน้าที่ของนักเรียน ประจำ เช่น การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นต้น

7.5.5 ดูแลให้ความรัก ความอบอุ่น ความสุข และความปลอดภัยแก่นักเรียนในเรือนนอน

7.5.6 ปกครอง ดูแล อบรม นักเรียนให้ปฏิบัติอยู่ในระเบียบ และ ข้อบังคับของโรงเรียน สร้างวินัยอันดีงาม

7.5.7 อบรม สั่งสอน ในเรื่องกิริยามารยาท และวัฒนธรรมอันดีงาม

7.5.8 ควบคุมการเรียนตามลำพังในภาคค่ำ เช่น การทำการบ้าน การอ่านหนังสือ เวลา 19-21 น. ทุกคืน รวมทั้งควบคุมนักเรียนในด้านต่าง ๆ และอยู่ประจำกับนักเรียนในเรือนนอน

7.5.9 ดูแลในเรื่องสุขภาพ และการเจ็บไข้ของนักเรียนบนเรือนนอน และการนำส่งห้องพยาบาล หรือโรงพยาบาลแล้วแต่กรณี

7.5.10 ดำเนินการจัดกิจกรรมบนเรือนนอน เช่น การกีฬา การแสดง การตกแต่งเรือนนอน การบริการเรือนนอน เป็นต้น

7.5.11 ประสานงาน และรายงานความประพฤติของนักเรียนกับ
ผู้ปกครองนักเรียนในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน และอำนวยความสะดวกในการรับ-ส่ง
และเยี่ยมนักเรียนในวันหยุด

7.5.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่าภาระงานของครูประกอบไปด้วยงานสอนในสาขา
วิชาที่ตรงกับวุฒิทางการศึกษาของครู งานสอนในรายวิชากิจกรรมในหลักสูตร และอาจรวมถึง
รายวิชาอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้ภาระงานของครูยังประกอบไปด้วยงานอื่น ๆ ที่นอก
เหนือจากงานสอน เช่น งานสนับสนุนการสอนต่าง ๆ และงานพิเศษอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับ
ชุมชน ดังนั้นในการคำนวณปริมาณงานของครูจะต้องนำจำนวนคาบการสอนในทุกรายวิชาของ
ครู และคาบการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย หรือเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของครูที่ต้อง
ปฏิบัติเข้ามาคำนวณร่วมด้วย

ความต้องการครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา

แผนการศึกษา เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ การที่จะ
พัฒนาเศรษฐกิจของชาติได้จำเป็นต้องมีการวางแผนเพื่อฝึกกำลังคน (for trained
manpower) ดังนั้นครูซึ่งนับเป็นแรงงานฝีมือ (skilled manpower) ที่มีบทบาทสำคัญใน
การผลิตหรือฝึกกำลังคน ซึ่งการที่จะผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพได้นั้นจำเป็นต้องได้รับการศึกษา
เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการศึกษาในระดับสูงนั้นจำเป็นต้องอาศัยการค้นคว้า ศึกษาจากตำรา
ต่างประเทศ เพื่อก้าวให้ทันความเจริญก้าวหน้าของโลกทั้งทางด้านวิชาการใหม่ ๆ และเทคโนโลยี
อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นการเรียนวิชา
ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้กันทั่วโลกจึงเป็นเรื่องสำคัญ
อย่างยิ่ง วิชาภาษาอังกฤษจึงถูกบรรจุลงในหลักสูตรการศึกษาของชาติมาเป็นเวลานาน
แล้ว โดยเฉพาะในระดับมัศึกษานั้นมีการเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษาทุกโรงเรียนทั่วประเทศ ดังนั้นความต้องการครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาจึงสูง และกระจายไปทั่วภูมิภาคของประเทศ

เนื่องจากวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สำคัญในการเป็นพื้นฐานของการศึกษาต่อระดับสูง ดังนั้นการให้นักเรียนได้เรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนเท่านั้น จึงยังไม่เพียงพอ แต่ต้องเรียนรู้อย่างมีคุณภาพด้วย การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษจึงจะบรรลุจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยครูภาษาอังกฤษที่มีความสามารถอย่างแท้จริง จากที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะบรรลุถึงจุดหมายในการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาชาติได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยทั้งจำนวนครูภาษาอังกฤษที่เพียงพอ และมีคุณภาพหรือความสามารถในการถ่ายทอดเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงจำแนกความต้องการครูภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านปริมาณ

ปีเตอร์ วิลเลียมส์ (Peter Williams 1977 : 38-51) ได้กล่าวถึงความต้องการครูไว้ว่าจะต้องพิจารณาจากปัจจัย 2 ประการ คือ

1. อัตรากำลังครูที่ต้องการ (The required stock of teaching) ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียน และเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.1 จำนวนนักเรียน จำนวนนักเรียนที่มากขึ้นหรือน้อยลงมีผลให้ความต้องการครูมากขึ้น หรือลดลงไปด้วย ทั้งนี้จำนวนนักเรียนอาจพิจารณาจาก

1.1.1 อายุ และเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้เข้ารับการศึกษา

1.1.2 ประชากร ในวัยเรียน

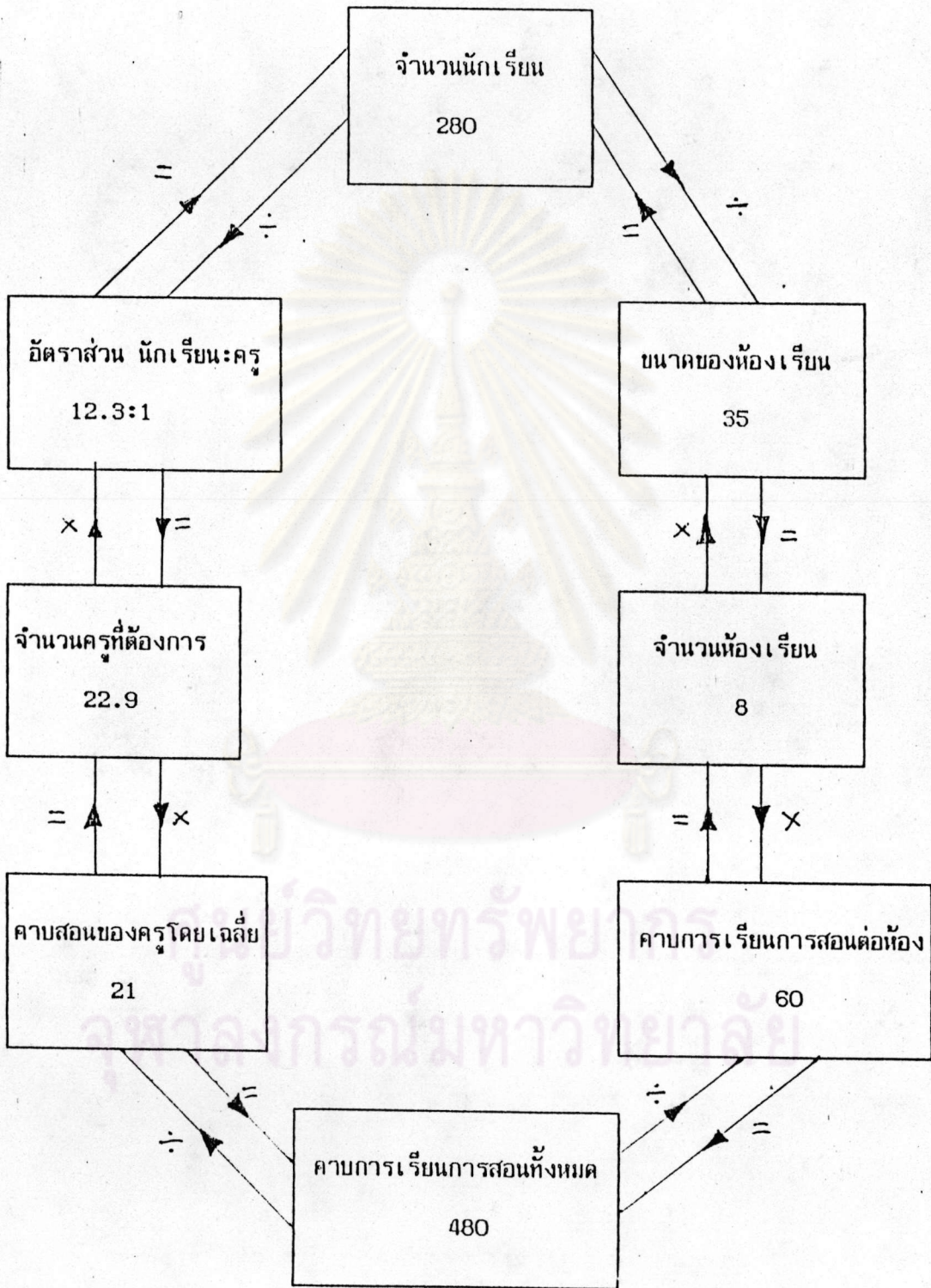
1.1.3 อัตราการเข้าเรียน

1.2 เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น การสอนผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หรือการส่งสัญญาณดาวเทียม มีผลต่ออัตราส่วนระหว่างครูต่อนักเรียน ขนาดของห้องเรียน

และคาบสอนของครู ซึ่งทั้งหมดส่งผลให้ความต้องการครูในด้านปริมาณลดลง ทั้งนี้เตอร์
วิลเลียมส์ ได้เสนอแผนภูมิความต้องการครูไว้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ แสดงความต้องการครูในโรงเรียนที่มีนักเรียน 280 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครูเท่ากับ 12.3 : 1

(Peter Williams "Planning Teacher Demand and Supply" 1979 : 43)

จากแผนภูมิจะได้สูตรคำนวณครูที่ต้องการ ดังนี้

จำนวนนักเรียน

$$1. \text{ จำนวนครูที่ต้องการ} = \frac{\text{จำนวนนักเรียน}}{\text{อัตราส่วนนักเรียน:ครู}}$$

อัตราส่วนนักเรียน:ครู

$$2. \text{ จำนวนครูที่ต้องการ} = \frac{\text{จำนวนนักเรียน}}{\text{ขนาดห้องเรียน}} \times \frac{\text{คาบการเรียนการสอน/สัปดาห์/ห้อง}}{\text{คาบการสอนของครูโดยเฉลี่ย}}$$

$$3. \text{ จำนวนครูที่ต้องการ} = \text{จำนวนห้องเรียน} \times \frac{\text{คาบการเรียนการสอน/สัปดาห์/ห้อง}}{\text{คาบการสอนของครูโดยเฉลี่ย}}$$

2. ความเคลื่อนไหวของอัตรากำลังครู (The required flow of teaching)

ความเคลื่อนไหวของอัตรากำลังครู จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

2.1 การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตรากำลังครูที่มีอยู่ ซึ่งอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงทางนโยบายด้านการศึกษา อาจเรียกได้ว่าเป็นความต้องการครูเชิงพัฒนาการ (Development Demand)

2.2 การแทนที่เป็นกรณีพิเศษ (Special replacement Demand) เมื่อพบว่าอัตรากำลังที่มีอยู่ด้วย หรือไร้คุณภาพ หรือถูกไล่ออก

2.3 การแทนที่โดยปกติวิสัย (Normal replacement Demand) เช่น อัตรากำลังที่มีอยู่ ตาย เกษียณ ลาออก เป็นต้น

การพิจารณาถึงความต้องการครูดังกล่าวเป็นความต้องการครูในเชิงปริมาณ โดยอาศัยอัตราส่วนนักเรียนต่อครูในการพิจารณา ซึ่งไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้ เนื่องจากสถานการณ์ในการใช้ครูย่อมแตกต่างกันไป ในประเทศที่วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม อาจจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

โดยมีอัตราส่วนนักเรียนต่อครูสูงกว่าประเทศอื่น ในขณะเดียวกันประเทศที่มีอัตราส่วนนักเรียนต่อครูต่ำ แต่ไม่มีมาตรการในการพัฒนาครู และการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนแก่ครูอย่างเพียงพอ อัตราส่วนที่ต่ำก็ไม่อาจนำไปสู่คุณภาพได้ (สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์ 2536: 83-84)

สำหรับความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านปริมาณในประเทศไทย แม้ว่าจะไม่มีตัวเลขยืนยันชัดเจนว่ามีความต้องการเป็นจำนวนเท่าใด แต่งานวิจัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของรัฐหลายแห่ง ได้ข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้เป็นอย่างดี อันได้แก่งานวิจัยของกองแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2531: 58) ที่ได้ศึกษาพบว่าครูในหมวดวิชาภาษาอังกฤษเป็นหมวดวิชาหนึ่งที่โรงเรียนมัธยมศึกษาระบุว่าขาดแคลน ครูในหมวดวิชาภาษาอังกฤษมีคาบสอนเฉลี่ยสูงกว่าครูในหมวดวิชาอื่น ๆ และเป็นหมวดวิชาที่มีการจัดครูผู้สอนไม่ตรงวุฒิในระดับมากอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ (2533: ง) ที่ได้ศึกษาพบว่า ครูในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ อันได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษ เป็นครูในสาขาวิชาที่โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องการมากที่สุด และมีคาบสอนเฉลี่ยค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับครูในหมวดวิชาอื่น ๆ

ส่วนในด้านคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ปัจจุบันกรมสามัญศึกษาได้ระบุว่าเป็นวุฒิระดับปริญญาตรีที่มีวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ หรือภาษาอังกฤษ ซึ่งบัณฑิตที่มีวุฒิทางการศึกษาดังกล่าวก็เป็นที่ต้องการของหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานเช่นกัน ได้แก่ โรงแรม สถานบริการต่าง ๆ การท่องเที่ยว สายการบิน บริษัท/ห้างร้าน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ๆ ในภาครัฐ โดยเฉพาะบริษัท/ห้างร้าน เป็นหน่วยงานที่มีบัณฑิตที่มีวุฒิด้านภาษาอังกฤษนิยมเข้าไปปฏิบัติงานมากที่สุด (2523: 124-125) ซึ่งการปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้มักมีเงื่อนไขหรือสภาพการทำงานที่น่าสนใจกว่าการรับราชการครู จึงเป็นสาเหตุสำคัญประการ

หนึ่งที่ทำให้บัณฑิตที่มีคุณวุฒิเหมาะสมสำหรับการเป็นครูภาษาอังกฤษหันเหไปสู่การประกอบอาชีพอื่น ๆ ดังนั้นแม้ว่าสถาบันผลิตครูจะได้ทำการผลิตครูภาษาอังกฤษออกมาอย่างเพียงพอ แต่ก็ยังไม่อาจสนองความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างทั่วถึง จึงส่งผลให้กรมสามัญศึกษาต้องเปิดรับครูภาษาอังกฤษอยู่ทุกปีอันแสดงให้เห็นถึงความต้องการครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัศึกษาคำนับปริมาณได้เป็นอย่างดี

2. ความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านคุณภาพ

ธีระชัย ปุรณโชติ (2532 : 1) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดและพัฒนาการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพได้ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสั่งสอนอบรมเยาวชนของชาติให้มีความรู้ มีคุณธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กมล สุคประเสริฐ (2531 : 7) ที่ว่า "ที่ใดการศึกษาไม่ดีที่ใดประชาชนไม่ค้ำชูอยู่ที่ตัวครู เมืองใดประชาชนมีอะไรต่าง ๆ ดี แสดงว่าเมืองนั้นมีครูดี" จากข้อคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของครูและคุณภาพของครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอันจะนำไปสู่คุณภาพของบุคคลรุ่นใหม่นี้ได้เป็นอย่างดี

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (2535: 12-14) ได้เสนอเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งได้รับความเห็นชอบในหลักการแล้วว่า ครูควรมีลักษณะ 4 ประการ คือ

1. มีความรอบรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาการที่เกิดขึ้นในสังคม ความรอบรู้ในวิชาชีพของตน เช่น ปรัชญาการศึกษา นโยบายทางการศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษา สอนและประเมินผลทางการศึกษา ฯลฯ

2. สอนดี คือ จะต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน ใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมือง ฯลฯ

จากรายงานการวิจัยในโครงการวิจัยเรื่อง "การผลิตและการใช้ครูในโครงการพัฒนาการศึกษา ครั้งที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ" (กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู 2530: 5) ได้ข้อสรุปจากผลการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษาว่า ครูมัศึกษามีความต้องการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านความรู้ ครูมีความรู้ในเนื้อหาวิชาดี แต่ขาดความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. ด้านการปฏิบัติ การนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการสอน การวิเคราะห์ปัญหา การใช้ระบบข้อมูล การวัดและประเมินโครงการ การเลือกและจัดกิจกรรม และการนำเสนอข้อมูล
3. ด้านทัศนคติ ในเรื่องความตระหนักถึงความสำคัญและความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้ปัจจุบันที่มีต่อผู้เรียนและสภาพสังคม
4. ด้านพฤติกรรมการสอนของครู ได้แก่ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อการสอน การเสริมแรง การนำเข้าสู่บทเรียน การควบคุมชั้นเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
5. ด้านสมรรถภาพอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียนและการจัดกิจกรรมกลุ่ม

สำหรับความต้องการครูภาษาอังกฤษด้านคุณภาพในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งไม่ใช่ภาษาประจำชาตินั้น ผู้เรียนต้องอาศัยครูผู้สอนเป็นสำคัญ เพราะครูจะเป็นผู้ช่วยทำให้หลักสูตร บทเรียน และวิธีการสอนที่กำหนดไว้ได้ผลตามความมุ่งหมาย (ตีวพร ดิลกโกมล 2534 : 1-2) ดังนั้นครูผู้สอนภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่น ๆ ต้องมีบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะเฉพาะตัวในการเป็นแม่แบบในการถ่ายทอดความรู้ในวิชาของตนได้เป็นอย่างดี จอห์น เอ กรีน (John A. Green 1966 : 88-96) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูภาษาไว้ว่า "ครูภาษามีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน และต้องสามารถอ่าน เขียนภาษาอย่างคล่องแคล่ว และสามารถเป็นแบบอย่างในการพูดได้อย่างดี ด้วยสำเนียงของเจ้าของภาษาผู้มีการศึกษา" และจากงานวิจัยของ ประสาร มาลากุล

3. มีคุณธรรมจรรยาบรรณ คือ มีศรัทธาในวิชาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ เพื่อให้บริการแก่นักเรียนและสังคม ชี้อัตย์ต่อหลักการของอาชีพครู อุทิศตนและเวลา ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความเจริญเติบโตในทุกด้าน

4. มุ่งมั่นพัฒนา คือ รู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเอง ใฝ่ศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ เพิ่มพูนวิทยฐานะให้กับตนเอง เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูอาจสรุปบทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านได้ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ครูที่ดีควรมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการใน 3 ลักษณะสำคัญ คือ

1.1 มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเฉพาะที่สอนเป็นอย่างดี

1.2 มีความรู้ในวิชาครู

1.3 มีความรู้ในหน้าที่ที่ครูจะต้องปฏิบัติ

2. ด้านเทคนิคการสอน ครูที่มีความสามารถด้านเทคนิคการสอน จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

2.1 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีทักษะในการเรียบเรียงเนื้อหาวิชา สามารถพูดหรืออธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจน

2.2 มีทักษะในการสอน สามารถคัดเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม และรู้จักใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อช่วยเสริมให้นักเรียนเข้าใจดียิ่งขึ้น

3. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ

3.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

3.2 ด้านบุคลิกภาพของการเป็นครู

4. ด้านจรรยาวิชาชีพ

ณ อยุธยา และคณะ (2530 : 175) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครู
ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ พบว่า ครูในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศนั้นจะต้องมีสมรรถภาพ
ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้อย่างลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาภาษาต่างประเทศที่สอน
2. สามารถเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา
3. ตระหนักในคุณค่าของการใช้ภาษาต่างประเทศในการสร้างความสัมพันธ์อันดี
กับประเทศเจ้าของภาษา

4. สามารถใช้ภาษาต่างประเทศที่ตนสอนได้เป็นอย่างดี

สำหรับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาชั้น สมศักดิ์

เจริญสุข (2525: จ) ได้ศึกษาพบว่า สมรรถภาพที่ครูภาษาอังกฤษควรมีได้แก่

1. ต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษลึกซึ้ง ถูกต้อง แม่นยำ
2. ต้องมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษ
3. ต้องรู้เป้าหมาย หลักการ โครงสร้างของหลักสูตรภาษาอังกฤษ
4. ต้องมีความสามารถถ่ายทอดความรู้
5. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
6. ต้องมีลักษณะและบุคลิกภาพที่กระตือรือร้น
7. มีความรู้ความสามารถในการใช้จิตวิทยาจูงใจผู้เรียน
8. มีความรู้ในการวัด ประเมินผล โดยเฉพาะผลก้าวหน้า ผลสัมฤทธิ์
9. ต้องรู้จักหาความรู้เพิ่มเติมจากวิทยากรใหม่ ๆ
10. มีความสามารถในการเขียนจุดมุ่งหมาย แผนการสอน การจัดเนื้อหาวิชา

กิจกรรม รวมทั้งเรื่องวัสดุทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ สามารถนำความรู้ไปบริการสังคมได้ถ้าจำเป็น

จากที่กล่าวมาแล้วแล้วแต่เป็นคุณสมบัติที่ครูภาษาอังกฤษควรมี แต่ในความเป็น
จริง กลับพบว่าครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยยังมีคุณสมบัติเหล่านี้ไม่ครบถ้วน
ดังข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของครูภาษา

อังกฤษในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ของ ฟันท์ทึพย์ อัญเกียรติ (Phonthip Unyakiat 1991 : 3849-A) ที่พบว่า ความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของครูในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับต่ำทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะทักษะฟัง เป็นทักษะที่ครูภาษาอังกฤษประเมินตนเองว่าต่ำที่สุดใน 4 ทักษะดังกล่าว นอกจากนี้ ศรีชัย มุ่งไธสง (2536 : 149-150) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าครูภาษาอังกฤษเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับปานกลาง จากข้อค้นพบของงานวิจัยทั้งสองนี้ น่าจะเป็นคำตอบของข้อคำถามที่ว่าเพราะเหตุใดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย จึงไม่เกิดสัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรได้เป็นอย่างดี การที่จะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลแก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้นั้นควรได้มีการพัฒนาที่ตัวผู้สอนเสียก่อน ซึ่งทั้งนี้ ยืน ศรีวณิช (2527 : จ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษของครูพบว่า ครูภาษาอังกฤษในระดับมัศึกษามีความต้องการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษในทุกทักษะ ทั้งทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน การใช้และความเข้าใจในสำนวนภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับการสอนในชั้นมัธยมศึกษาทุกระดับชั้น รวมถึงการดำเนินการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนซึ่งครูภาษาอังกฤษต้องการการพัฒนาความสามารถในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนจริงในระดับมาก

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนในระดับนี้มีพื้นฐานในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับสูงขึ้นได้จะต้องมีการพัฒนาทั้งทางด้านตัวผู้เรียนและผู้สอน ในด้านตัวผู้สอนนั้นการพัฒนาอัตรากำลังที่มีอยู่เป็น เรื่องสำคัญ และสำหรับอัตรากำลังใหม่ที่จะบรรจุเข้ามาผู้ผลิตคือสถาบันผลิตครูทั้งหลายควรศึกษาถึงความต้องการครูภาษาอังกฤษในระดับนี้ว่าผู้ใช้หรือโรงเรียนระดับมัศึกษามีความต้องการครูภาษาอังกฤษที่มีคุณลักษณะหรือคุณภาพ

เช่นไร เพื่อให้ผลผลิตตรงกับความต้องการทั้งนี้เพื่อคุณภาพที่ดีของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอันจะส่งผลถึงคุณภาพของการศึกษาในภาพรวม

งานวิจัยในประเทศ

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตรากำลัง ภาระงาน คุณภาพของครูทั่วไป และคุณภาพของครูภาษาอังกฤษสรุปได้ดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวกับอัตรากำลังครู ภาระงานและคุณภาพของครูทั่วไป

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2522: 1-5) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การคาดคะเนความต้องการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2522-2533" เพื่อคาดคะเนความต้องการครูในอนาคต เพื่อวางแผนในการผลิตครูเพื่อสนองต่อความต้องการของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์เอกสารจากจำนวนนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสัดส่วนของการศึกษาต่อในแต่ละระดับดังกล่าว รวมทั้งอัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรเดิมด้วย ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนครูทุกสายงานต่อนักเรียนในปีการศึกษา 2521 เท่ากับ 1 : 21.79 เมื่อสิ้นแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 ในปีการศึกษา 2524 อัตราส่วนครูต่อนักเรียนจะเท่ากับ 1 : 19.35 เมื่อสิ้นแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 ในปีการศึกษา 2529 อัตราส่วนครูต่อนักเรียนจะเท่ากับ 1 : 17.28 และเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2532 อันเป็นปีสุดท้ายของการคาดคะเน อัตราส่วนครูต่อนักเรียนจะเท่ากับ 1 : 16.79 ซึ่งใกล้เคียงกับเกณฑ์ของคุรุสภา คือ 1 : 16.3 ส่วนความต้องการครูในแต่ละปีการศึกษาดังกล่าวมาแล้วเบื้องต้นจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อพิจารณาถึงครูสายปฏิบัติการสอนโดยเฉพาะพบว่า คาบการสอนของครูเคลื่อนเข้าหาเกณฑ์ของคุรุสภาขั้นต่ำ คือในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นครูสอนสัปดาห์ละ 18 คาบ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายครูสอนสัปดาห์ละ 15 คาบ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน

เท่ากับ 1 : 20 และเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา 2532 อันเป็นปีสุดท้ายของการคาดคะเน อัตราส่วนครูต่อนักเรียนจะเท่ากับ 1 : 20.35

ฉลอง บุญญานันต์ และคณะ (2530 : 84-97) ได้ร่วมกันค้นคว้าวิจัยเรื่อง "สถานภาพและบทบาทในอนาคตของสถาบันฝึกหัดครูในการพัฒนาการศึกษา และพัฒนาประเทศ" เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนความต้องการกำลังคน และการบริการต่าง ๆ ทั้งในและนอกระบบการศึกษาที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนคาดหวังจาก สถาบันฝึกหัดครู โดยการวิเคราะห์เอกสาร ผลการวิจัยพบว่า อัตราการเข้าเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขึ้นอยู่กับระดับต่ำ คือเพียงร้อยละ 40 เท่านั้น คุณภาพของการเรียนการสอนยังไม่สูงเท่าที่ควร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ คุณภาพของการจัดการศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษาในเมืองกับชนบท สถาบันการศึกษานานาชาติ และขนาดเล็ก มีความแตกต่างกัน พื้นฐานของผู้เรียนมีความแตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความแตกต่างในด้านความพร้อม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งยังมีความไม่เสมอภาคในโอกาสของการศึกษาต่อ และการที่มหาวิทยาลัยประเภทจำกัดรับไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้ทั้งหมด ทำให้เกิดการผลิตบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ บางสาขามากเกินไป และบางสาขาไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ส่วนการศึกษาแนวโน้มของความต้องการครูในอนาคต ระหว่างปี พ.ศ. 2528-2543 มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ในขณะที่สถาบันผลิตครูยังมีได้ลคอัตราการผลิตลงอย่างสอดคล้องกัน ความคาดหวังที่หน่วยงานต่าง ๆ คาดหวังต่อสถาบันผลิตครูคือ ลดการผลิตครูลง และเน้นการผลิตครูวิชาชีพ เพิ่มบทบาทในการฝึกบุคลากรด้านต่าง ๆ และงานอื่น ๆ เพื่อบริการสังคม

กองแผนงานกรมการฝึกหัดครู (2530 : 43-72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การผลิตและการใช้ครูในโครงการพัฒนาการศึกษา ครั้งที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ" โดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อศึกษาการรับผิดชอบ และปริมาณงานของครูในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงสุ่มจากครูประจำการทั้ง 3 ระดับดังกล่าวทั่วประเทศ จำนวน 2,708 คน โดยการใช้การสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ภาระงานสอนของครูระดับต่าง ๆ แตกต่างกัน โดยเฉพาะครูในสังกัด

กรมสามัญศึกษา มีจำนวนชั่วโมงสอนโดยเฉลี่ย 16.92 ชั่วโมง/สัปดาห์ เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก พบว่าครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีชั่วโมงสอน 17.81 ชั่วโมง/สัปดาห์ ขนาดเล็ก 18.06 ชั่วโมง/สัปดาห์ ซึ่งทั้งนี้ปริมาณงานของครูในระดับมัธยมศึกษาจะใช้ในการสอน 17.60 ชั่วโมง/สัปดาห์ ตรวจงานและการบ้าน 6.63 ชั่วโมง/สัปดาห์ งานครูประจำชั้น 5.50 ชั่วโมง/สัปดาห์ และงานอื่น ๆ 14.32 ชั่วโมง/สัปดาห์ ส่วนภาระงานนอกโรงเรียนนั้น ครูมัธยมศึกษาที่มีปริมาณงานโดยเฉลี่ย 9.36 ชั่วโมง/สัปดาห์

กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2531 : 1-79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิจัยเพื่อวางแผนการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา" เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ทั่วประเทศในด้านบุคลากร (ครู) และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ และใช้แบบสอบถามต่อกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าสำนักงานหรือหัวหน้าศูนย์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประจำชั้น หรือประจำกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ด้านคุณวุฒิทางการศึกษาของครู มีครูระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ 3 ใน 4 ของจำนวนครูทั้งหมด คาบสอนเฉลี่ยของครูเท่ากับ 15.3 คาบ/สัปดาห์ ครูในกรุงเทพมหานครมีคาบสอนน้อยที่สุด คือ 14.3 คาบ/สัปดาห์ เมื่อจำแนกออกเป็นกลุ่มวิชา พบว่าครูในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ มีคาบสอนเฉลี่ยสูงกว่าครูในกลุ่มวิชาอื่น ๆ คือเท่ากับ 17.4 คาบ/สัปดาห์ อัตราส่วนของนักเรียนต่อครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครจะต่ำกว่าอัตราส่วนของนักเรียนต่อครูในโรงเรียนส่วนภูมิภาคโดยมีความแตกต่างกันระหว่าง 16.08-18.53 : 1 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราส่วนของนักเรียนต่อครูต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และร้อยละ 43.65 ของกลุ่มตัวอย่างรายงานว่าครูขาดแคลนในหมวดวิชาของตน ซึ่งครูในหมวดวิชาที่ขาดแคลนมากที่สุดคือ ครูในกลุ่มวิชาการงานอาชีพอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ในหมวดวิชาที่รายงานว่าครูขาดแคลนดังกล่าวยังถูกระบุว่าเป็นหมวดวิชาที่มีครูสอนไม่ตรงวุฒิมากที่สุดด้วย

สำนักงาน ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ (2533: ง-จ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "สภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู" เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การใช้อัตรากำลังของข้าราชการครูในสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา ในด้านการใช้คุณวุฒิทางการศึกษา ปริมาณงานสอน และการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสภาพการปฏิบัติงาน ด้วยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู ทั้ง 2 สังกัดดังกล่าว จำนวน 2,475 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ในการปฏิบัติการสอน ข้าราชการครูส่วนใหญ่สอนตรงตามสาขาวิชาเอก ส่วนในการปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานไม่ตรงตามสาขาวิชาเอก
2. ข้าราชการครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีชั่วโมงสอน 21-30 ชั่วโมง/สัปดาห์ ส่วนข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีชั่วโมงสอน 11-20 ชั่วโมง/สัปดาห์ แลหากรวมกิจกรรมอื่น ๆ ด้วย จะใช้เวลาสูงสุดในการปฏิบัติงานถึง 30 ชั่วโมง/สัปดาห์
3. ข้าราชการครูทั้ง 2 สังกัด ต่างต้องปฏิบัติภาระงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสภาพการปฏิบัติงานดังกล่าว ตรงตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งข้าราชการครู
4. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานสอน ใช้เวลาในการเตรียมการสอน 1-3 ชั่วโมง/สัปดาห์ และข้าราชการครูส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนครูในสถานศึกษายังไม่เพียงพอกับปริมาณงาน

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ ร่วมกับกรมการฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา กรมวิชาการ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา" เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูทั้งสองระดับดังกล่าว และเพื่อประเมินสมรรถภาพของครูทั้งสองระดับด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสังเกต และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นครูระดับประถมศึกษา จำนวน 2,584 คน ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1,630 คน จากทั่วประเทศ ผลการวิจัยพบว่า ในระดับประถมศึกษาครูส่วนใหญ่ประเมินสมรรถภาพด้าน

ต่าง ๆ ของตนว่าอยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ และในด้านภาระงานที่ปฏิบัตินั้นจำแนกได้เป็น 5 งาน เช่นเดียวกับในระดั้มัธยมศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. ภาระงานของครุมัธยมศึกษา มี 5 งาน ได้แก่ งานสอน งานกิจกรรม นักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ และงานพัฒนา ส่วนในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องมีสมรรถภาพทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ ทักษะคิดต้องงานและการทำงาน

2. สมรรถภาพของครุมัศึกษาด้านความรู้ พบว่า ครูมีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาที่สอน แต่ขาดความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น การจัดระบบการศึกษาหลักสูตร การวางแผน ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี เป็นต้น ด้านทักษะ พบว่า ครูขาดความสามารถในการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอน การวิเคราะห์ปัญหา การใช้ระบบข้อมูล เป็นต้น ส่วนทางด้านทัศนคติ พบว่า ครูขาดความตระหนักในความสำคัญ และความเหมาะสมของหลักสูตรปัจจุบันต่อผู้เรียนและสังคม

3. สมรรถภาพด้านพฤติกรรมการสอนของครูที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อการสอน การสื่อสารและการเสริมแรง การนำเข้าสู่บทเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4. รูปแบบการพัฒนาครู ครอบคลุมทั้งการพัฒนาครูก่อนประจำการ โดยการพัฒนาหลักสูตรครุศาสตร์ เพื่อให้ผู้เข้าสู่ระบบมีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ และการพัฒนาครูประจำการ โดยการให้ความรู้และการศึกษาต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการ และการฝึกอบรม นอกจากนั้นยังมีระบบการนิเทศติดตามผลงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องตลอดเวลา 1 ปีหลังการฝึกอบรม และมีการติดตามและประเมินผลด้วยวิธีการอื่น ๆ

5. จากการวิเคราะห์ลักษณะและปริมาณงานซึ่งพบว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่สอนตรงตามวิชาเอก และต้องรับภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนด้วย ส่วนคาบสอนเฉลี่ยของครูเท่ากับ 16-20 ชั่วโมง/สัปดาห์

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของครูภาษาอังกฤษ

สำหรับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษนั้น สมศักดิ์ เจริญสุข (2525: 80-88) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษ" เพื่อหาสมรรถภาพอันพึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน นักการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูภาษาอังกฤษ และนิสิตปริญญาตรีวิชาเอกภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างจึงประกอบไปด้วยบุคคลดังกล่าว จำนวน 295 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน นักการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูภาษาอังกฤษ และนิสิตปริญญาตรีวิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่มีต่อการให้ลำดับความสำคัญของสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

2. สมรรถภาพอันพึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษ เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

1. มีความรู้ด้านเนื้อหา และโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ
2. มีทักษะทางภาษาอังกฤษทั้งทางการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งหลักการ และจุดมุ่งหมาย
4. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีสอนได้

อย่างเหมาะสม

5. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
6. มีคุณลักษณะและบุคลิกภาพของความเป็นครู
7. มีความรู้และสามารถใช้จิตวิทยาทั่วไป และจิตวิทยาการเรียนรู้อำนาจ
8. มีความรู้และสามารถวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
9. รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อมวลชน สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และยอมรับ

วิทยาการใหม่ ๆ

10. มีความสามารถในการเขียนจุดมุ่งหมาย และแผนการสอนเชิงพฤติกรรม
11. มีความสามารถในการใช้ และผลิตสื่อการสอนหรือวัสดุทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ

12. มีความสามารถในการนำความรู้ในวิชาชีพไปใช้บริการสังคม

ยีน ศรีราชันต์ (2527 : 42-46) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ" เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ ในด้านหลักสูตร ทักษะ และเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ รวมทั้งการดำเนินการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน การผลิต และการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และความต้องการในด้านรูปแบบ สถานที่ วิทยากร ที่ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 จำนวน 340 คน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการพัฒนาความสามารถในด้านหลักสูตร ทักษะ และเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ในระดับมาก
2. ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการพัฒนาความสามารถในการสอน โดยการเข้ารับการอบรมจากสถานสอนภาษาอังกฤษขององค์กรต่างประเทศ เช่น บริติช เคาน์ซิล หรือสถาบันสอนภาษา เอ ยู เอ เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ การศึกษาต่อในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยในประเทศ และนอกประเทศ การเข้าร่วมโครงการอบรมของประเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น
3. คุณสมบัติของวิทยากรที่ครูภาษาอังกฤษต้องการในการพัฒนาความสามารถในการสอน คือ วิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษา อาจารย์จากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ศึกษานิเทศก์ เป็นต้น
4. ครูภาษาอังกฤษต้องการให้มีการฝึกอบรม สัมมนา หรือประชุมปฏิบัติการในเรื่องเนื้อหา และทักษะวิชาภาษาอังกฤษ วิธีสอนและเทคนิคการสอน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน และความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ

ศรัชัย มุ่งไธสง (2536 : 150-151) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารตามการรับรู้ของครูภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา" เพื่อศึกษาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 295 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูภาษาอังกฤษเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในระดับปานกลาง
2. ครูภาษาอังกฤษเห็นว่าตนเองมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารในระดับปานกลาง

งานวิจัยในต่างประเทศ

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าจ้าง ภาระงาน คุณภาพของครูทั่วไป และคุณภาพของครู ภาษาอังกฤษ สรุปได้ดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับอัตราค่าจ้าง ภาระงาน และคุณภาพของครูทั่วไป

องค์การวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติ (NEA) วอชิงตัน ดี ซี (National Education Association, Washington D.C. 1983 : 43) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การผลิตและความต้องการครูในโรงเรียนรัฐบาลในปี ค.ศ.1981-1982" เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไข ปัญหาทางการศึกษาอันเกิดจากปริมาณและคุณภาพของครู ผลการวิจัยพบว่า วิธีการแก้ไขปัญหาคูขาดแคลน และค้อยคุณภาพนั้น สามารถแก้ไขได้ด้วยการปรับอัตราเงินเดือน และการปรับสภาพการทำงานเสียใหม่

แพทริเซีย ที แอชตัน และคณะ (Patricia T. Ashton and Others 1983:

43) ได้ร่วมกันวิจัยเรื่อง "การศึกษาเจตคติต่อการทำงานของครู" เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ด้านตัวครูที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการศึกษาจากวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีเจตคติที่ดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของตน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของตน ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ครูมีเจตคติที่ไม่ดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของตนนั้น ได้แก่ การทำงานที่โดดเดี่ยว ความไม่มั่นคงในสถานภาพ ความไร้อำนาจ การขาดเงินจ้างรางวัลตอบแทน และการขาดการยกย่องชมเชยจากสังคม ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจแก้ไขได้โดยการ ปรับโครงสร้างการทำงานเป็นหมู่คณะ จัดกลุ่มทำงานแบบคละวัย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการตัดสินใจร่วมกัน

ลีเนอร์ คูเปอร์ และ เกรก ดัก (Lenore Cooper ; and Greg Duck

1991 : 58) ได้ร่วมกันทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการครูมัธยมศึกษาในอนาคต" เพื่อศึกษาความต้องการครูของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐควีนส์แลนด์, ออสเตรเลีย เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนผลิตครูสาขาต่าง ๆ ให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้ คณะวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนในรัฐนี้ จำนวน 231 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติส่วนตัวของครูมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษาของครู

อาร์ เจ แคมป์เบล และ เอส อาร์ เนลล์ เจ นีล (R.J. Campbell;

S.R. St. J. Neill 1991 : 64) ได้ร่วมกันทำการวิจัยเรื่อง "ภาระงานของครูในระดับมัธยมศึกษา" เพื่อศึกษาเวลาที่ใช้ในการทำงาน ทักษะที่ต้องงาน และชั่วโมงทำงานของครู โดยการศึกษาจากเวลาที่ใช้ในการทำงานและประเภทของงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ และเวลส์จำนวน 348 คน คณะวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้เวลาในการทำงานเฉลี่ย 54.4 ชั่วโมง/สัปดาห์ โดยจำแนก

เป็นเวลาที่ใช้ในการสอน 16.9 ชั่วโมง การเตรียมการสอน 12.9 ชั่วโมง การบริหารหรือการปกครอง 18.1 ชั่วโมง การศึกษาหาความรู้ในวิชาชีพ 5.3 ชั่วโมง และการปฏิบัติงานอื่น ๆ 4.1 ชั่วโมง/สัปดาห์ และครูร้อยละ 40 รายงานว่าตนเองมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอในสาขาวิชาที่ตนสอน

อาร์ เจ แคมป์เบล และ เอส อาร์ เซนต์ เจ นีล (R.J. Campbell ; S.R. St.J. Neill 1992 : 37) ได้ร่วมกันทำวิจัยอีกครั้งในเรื่อง "การใช้และการจัดการเวลาของครูมัธยมศึกษา หลังปฏิรูปการศึกษา 1988" เพื่อศึกษาการจัดการเวลาคงฤทธิทางการศึกษา ทิศนคติต่อการทำงาน และภาระงานของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นครูมัธยมศึกษาในประเทศอังกฤษ และเวลส์ จำนวน 348 คน คณะวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการที่ใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูใช้เวลาในการทำงานทั้งหมด รวมทั้งในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยเฉลี่ย 54.4 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำแนกเป็นเวลาที่ใช้ในการสอน 16.9 ชั่วโมง เตรียมการสอน 12.9 การบริหารหรือการปกครอง 18.1 ชั่วโมง การพัฒนาวิชาชีพ 5.3 ชั่วโมง และกิจกรรมอื่น ๆ 4.1 ชั่วโมง แยกจากนั้นผลการวิจัยยังพบว่า

1. ภาระงานของครูจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ งานสอน และงานทางด้านการจัดการ
2. มีความสอดคล้องกันระหว่างคงฤทธิทางการศึกษา กับสาขาวิชาที่สอนร้อยละ 40 และร้อยละ 18 มีคงฤทธิทางการศึกษาด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิชาชีพครู
3. ครูที่เห็นว่าการทำงานนอกเวลาเป็นเรื่องสมเหตุสมผลในอาชีพครู มักจะเป็นครูที่ใช้เวลาในการทำงานมากกว่าครูคนอื่น ๆ
4. ครูเพียงร้อยละ 6 ระบุว่าตนเองมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาของชาติ

ฟาธี มุสตาฟา เอลกาบาวี (Fathy Mustafa Elgharbawy 1992: 273) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการวิเคราะห์อัตรากำลังทางการศึกษา : การให้การศึกษาของรัฐในสาธารณรัฐอาหรับ อียิปต์" เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการปกครองกับการผลิตและความต้องการครู ทั้งนี้เพื่อค้นหาสาเหตุแห่งความขาดแคลนครูทั้งทางด้าน

ปริมาณและทางด้านคุณภาพ เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และฮังการี ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างระบบเศรษฐกิจ นโยบายทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ กับการผลิตและความต้องการครู และความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความแตกต่างกันระหว่างประเทศที่มีการปกครองแบบกระจายอำนาจสูง คือประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ กับประเทศที่มีการปกครองแบบรวมอำนาจ คือประเทศฮังการี และประเทศอียิปต์ โดยที่สาเหตุสำคัญแห่งความขาดแคลนครูนั้นมาจาก ค่าตอบแทนต่ำ ขาดความก้าวหน้าในอาชีพสภาพการทำงานไม่แน่นอน และตลาดแรงงานที่เปิดกว้าง เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ครูหันเหไปประกอบอาชีพอื่น ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาคาดแคลนครูนั้น ได้แก่ การนำครูในสาขาวิชาที่มีการผลิตเกินความต้องการมาศึกษาเพิ่มเติมในสาขาวิชาที่ครูขาดแคลน การเพิ่มเงินเดือน และเพิ่มเงินพิเศษแก่ครูในระดับสูงขึ้นไป และการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ตั้งใจจะศึกษาเพื่อประกอบอาชีพครู เป็นต้น

2. งานวิจัยเกี่ยวกับ ภาระงาน และคุณภาพของครูภาษาอังกฤษ

ปีเตอร์ คลุสเตอร์แมน และคณะ (Peter Kloosterman ; and Others 1986 : 244) ได้ร่วมกันศึกษาวิจัยเรื่อง "สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษา" เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษา และคุณสมบัติของครูในสาขาวิชาดังกล่าวในรัฐอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าครูในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนใหญ่มีคุณวุฒิทางการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่สอน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนวิชาดังกล่าว สาเหตุใหญ่มาจากการขาดคุณภาพในการสอนของครู

พันธ์ทิพย์ อัญเกียรติ (Phonthip Unyakiat 1991 : 3849-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการเตรียมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของครูไทยที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษา" เพื่อศึกษาด้านความรู้และทักษะในการใช้ภาษา

อังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู และประสิทธิภาพในการเตรียมครูเพื่อสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกลุ่มตัวอย่างเป็นครูไทยที่สอนในระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,430 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษประเมินตนเองว่าด้านความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารของตนยังอยู่ในระดับที่ต่ำทั้ง 4 ทักษะ คือทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และทักษะเขียน โดยเฉพาะทักษะฟังเป็นทักษะที่ครูประเมินตนเองว่าต่ำที่สุดใน 4 ทักษะดังกล่าว ส่วนทางด้านการศึกษาเพื่อเป็นครูภาษาอังกฤษนั้น กลุ่มตัวอย่างรายงานว่า พวกเขาได้รับการศึกษาทางด้านปรัชญา จิตวิทยา ภาษาศาสตร์สังคม สังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ การสื่อสาร มนุษยศาสตร์ และการสื่อสารด้วยท่าทาง อยู่น้อยมาก บรรดาครูกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการฝึกฝนในด้านการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นต่อระบบการฝึกหัดครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศด้วยว่า ควรมีการขยายหลักสูตรเป็น 5 ปี เพื่อที่ปัสสุดท้ายจะได้ใช้ในการฝึกภาคสนามเพื่อให้เกิดสมรรถภาพทางภาษา (ภาษาศาสตร์ และการสื่อสาร) อย่างเต็มที่

เยนโบ วู (Yenbo Wu 1992 : 278) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเรื่อง "การรับรู้ของครูมัธยมศึกษาที่มีต่ออาชีพ ในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศจีน" เพื่อศึกษาทัศนคติต่ออาชีพตามการรับรู้ของครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิด และการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศจีน ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ระบุว่าสถานภาพทางสังคมของตนเองต่ำ รายได้น้อย ขาดความก้าวหน้าในอาชีพ และมีภาระงานที่หนัก และการรับรู้ของครูในสองประเทศดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญโดยที่ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศซึ่งรวมทั้งภาษาอังกฤษในประเทศจีนมีความคับข้องใจในสภาพการทำงานมากกว่าครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ ในประเทศสหรัฐอเมริกา